

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มุ่งศึกษาค้นคว้าให้เป็นภาพรวมเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในพุทธศาสนาต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาท วิธีการ ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งจากพระสงฆ์ ชาวบ้านและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความคิดเห็นของพระสงฆ์และชาวบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ส่วนหนึ่งของข้อมูลประกอบการศึกษาวิจัย ได้มาจากเอกสารเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อสังคมไทย ซึ่งรวบรวมจากห้องสมุดแหล่งต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จากหน่วยราชการในสังกัดกรมป่าไม้ จากห้องสมุดต่าง ๆ และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลส่วนใหญ่เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ได้มาจากการสังเกตและการสัมภาษณ์พระสงฆ์ สามเณร ผู้นำท้องถิ่น ราษฎร และข้าราชการผู้เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปศึกษาข้อมูลดังกล่าวด้วยตนเอง

เนื้อหาของการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 5 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ แนวคิดในการศึกษาวิจัย ประเด็นปัญหาที่วิจัย วิธีวิจัย ขอบเขตของการวิจัย และนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงบทบาทของพระสงฆ์ต่อสังคม

บทที่ 3 กล่าวถึงแนวคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

บทที่ 4 กล่าวถึงแนวคิดและบทบาทของพระสงฆ์ที่เป็นกรณีศึกษา รวม 6 รูป ซึ่งประกอบด้วยประวัติส่วนตัว ข้อมูลเกี่ยวกับวัด และชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชาวบ้าน บทบาทของพระสงฆ์แต่ละรูป กิจกรรมการอนุรักษ์ หลักธรรม ตลอดจนทัศนคติต่อการอนุรักษ์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ประสพสุข พันธประยูร. 2535. บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย

= The role of Buddhist monks in conservation of forest resources in the northern provinces of Thailand. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปสาระทั้งหมดโดยสังเขป สรุปผล การศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า พระสงฆ์ที่เป็นกรณีศึกษามีบทบาทคล้ายคลึงกัน ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทได้แก่ ศรัทธา บารมี ปฏิปทา สามัคคีธรรม กิจกรรมเกื้อกูล จารีตประเพณี กลุ่มอนุรักษ์องค์กรต่างๆ หน่วยราชการและวิธีการออกแบบ บทบาทของพระสงฆ์เป็นที่ยอมรับของประชาชนและจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้เป็นอย่างดี

ประสพสุข พันธูประยูร. 2535. บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย
= The role of Buddhist monks in conservation of forest resources in the northern provinces of Thailand. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.